

sérletébe. 1. osztálytól a 4. osztályig a környezetismeret oktatása két nyelven, magyarul és szlovákul folyt. Ez bizony elég komoly feladatnak bizonyult, főleg 3. és 4. osztályban, mert ott igen sok fizikával és kémiával összefüggő ismeret van.

A tanórai oktatáson kívül a nemzetiségi nyelvet szerető és még többet tudni kívánó gyerekek bekapcsolódhatnak a felső tagozatosok részére indított nemzetiségi szakkör munkájába. Itt a helyi gyűjtésű dalokkal, játékokkal ismerkednek az érdeklődők. Műsorukkal színesítik a község kulturális eseményeit. Eredményesen szereplnek az országos szintű nemzetiségi fesztiválokon.

Az elmúlt tanévben az iskolánk a szlovák „Matica Slovenská”-tól nyelvi laboratóriumot kapott ajándékba, hogy ezzel is segítse munkánkat és megkönnyítse tanulóinknak a nemzetiségi nyelv elsajátítását.

Az iskola tanulóinak gyűjtéséből iskolánk folyosóján egy állandó kiállítást tudtunk be rendezni a helyi nemzetiségi népviseletből, régi eszközökből, tárgyakból.

Tanulóinkat arra neveljük, hogy tiszteljék, becsüljék és szeressék elődeik hagyományait, szokásait. Nemzetiségi kultúrájuk ápolásával színesítik a magyar nemzet kultúráját is.

ÁY PÉTERNÉ

Szlovák nyelv és irodalom szak az ELTE Szláv Filológiai Tanszékén

Az ELTE Szláv Filológiai Tanszékén cseh szakos filológusi, bolgár nyelv és irodalom, horvát nyelv és irodalom, szerb nyelv és irodalom, valamint szlovák nyelv és irodalom szakos középiskolai tanári vagy filológusi képesítés szerezhető. Tanszékünk nem nemzetiségi tanszék, de feladatkörébe tartozik a hazai nemzetiségi humán értelmiség képzése is. Tanterve a modern filológiát oktató tanszékekkel van összehangolva, a nyugat-európai egyetemi képzéshez igazodik.

Az idegennyelv szakokra jelentkezők körében elterjedt az a tévhit, hogy a modern filológiát oktató tanszékeken gyakorlati nyelvoktatás folyik. A gyakorlati nyelvoktatás különböző nyelviskolák feladata, egyetemünkön a nyelvtudás azt jelenti, hogy a pályázó rendelkezik azzal a „munkaeszközzel”, amely a magasabb szintű elméleti és gyakorlati stúdiumok elvégzéséhez nélkülözhetetlen. Tekintettel azonban arra, hogy cseh nyelvoktatás iskolarendszerünk kereteiben nem folyik, a bolgár nyelv elsajátítására is korlátozottak a lehetőségek, tanszékünk más nyelvek esetében is kompromisszumos megoldást érvényesít: ha a pályázó nem tudja megfelelő szinten az adott nyelvet, módja van az első szemeszter végéig pótolni hiányosságait.

A Tanterv három képzési szakaszra tagolódik: alapképzési, törzsképzési és szakképzési szakaszra. Az alapképzési szakaszban elsősorban a szláv filológiai alapismereteket sajátíthatják el hallgatóink. Ezen ismeretek az egyes tudományágak módszertani alapozását adják. Ugyancsak ebben a szakaszban magasabb óraszámokban tanulhatják a választott szakjuknak megfelelő nyelvet, gyakorlati nyelvoktatás keretében. Az alapképzési szakasz szigorlattal zárul az első szemeszter végén.

A törzsképzési szakaszban oktatjuk azokat a tárgyakat (ún. tanegységeket), amelyek a középiskolából hozott alapvető ismereteket mélyítik el, illetve egészítik ki: a szlovák irodalom történetének egyes korszakait, a mai szlovák nyelv rendszerét, a szlovák nyelv – irodalmi nyelv és nyelvjárások – történetét, illetve a nyelvtörténeti stúdiumokat alapozó szláv nyelvtörténetet. Ebben a szakaszban ismerkedhetnek meg hallgatóink a magyarországi szlovák kultúra sajátosságaival is, speciális tantárgyak keretében. Ez a képzési szakasz készíti elő a későbbi specializációt is: azok számára, akik középiskolai tanári

képesítést kívánnak szerezni, módszertani alapozást adunk; az ún. bölcsész diplomát választók elsősorban a fordítás elméleti és gyakorlati problémáival foglalkozhatnak mélyrehatóan, hiszen a kulturális élet bármely területén dolgoznak majd, ezek az ismeretek elengedhetetlenül fontosak lesznek számukra. A törzsképzési szakasz ugyancsak szigorlattal zárul, és a hallgató saját elhatározásától függ, hány szemeszter alatt végzi el. A szakképzési szakaszban meghatározott számú nyelvészeti vagy irodalmi témájú tanegységet kell a hallgatónak elvégeznie, érdeklődési körének megfelelően. A második szigorlatot követően a hallgató szakdolgozatot ír, saját maga által választott irodalmi vagy nyelvészeti témát dolgoz fel, témavezető oktató segítségével. Az államvizsga a szakdolgozat megvédését foglalja magába. Az Államvizsga Bizottság kérdéseket tesz fel a szakdolgozattal kapcsolatban, illetve ha ennek témája túl speciális, túl szűk, egyéb irodalmi vagy nyelvészeti kérdéseket is feltehet, ezt azonban a hallgatóval előzetesen közli.

Karunkon egyszakos képzés folyik, Tanszékünk azonban ezt nem tartja optimális megoldásnak. Ezért hallgatóinknak elsősorban más szak elvégzését is ajánljuk; ha erre bármely személyes okból nincs mód, az általános műveltségüket bővítő tanegységek elvégzését ajánljuk.

Szlovák szakos hallgatóinknak módjuk van arra, hogy egy-egy szemesztert a Pozsonyi Komensky Egyetemen hallgassanak, részképzés keretében, továbbá nyári nyelvtanfolyamokon vehetnek részt Pozsonyban.

A szlovák szak oktatói arra törekszenek, hogy a hallgatókkal megismertessék a tudományos munkát is. A tudományos munkára alkalmas hallgatóinkat konkrét feladatok megoldásába is bevonjuk.

Az egyetemi oktatás bizonyos mennyiségű és szintű konkrét tudásanyag közvetítésén felül önálló gondolkodásmód, szemléletmód kialakítását segíti, önálló munkára készít fel. A tanulmány folytatása során a hallgató önálló döntésekre, választásokra, saját munkamódszer kialakítására kényszerül. Ez csak megfelelően érett személyiség esetében hozhat optimális eredményt, ennek hiányában a fírisen végzett értelmiségi csalódottan távozik, megkérdőjelezhető értékű diplomájával.

ZSILÁK MÁRIA

Hogyan erősíthetjük tanulóink identitástudatát?

A nemzeti és etnikai kisebbségekről szóló törvény 43§ -ának 3. és 4. bekezdése kimondja, hogy az oktatási-nevelési intézményekben biztosítani kell a kisebbségi népszerűsítést, a kisebbség és anyaországa történelmének tanítását, kulturális hagyományainak, értékeinek megismerését.

A jelenleg is érvényben lévő nemzetiségi tantervek oktatási céljai között van a nemzetiségi tanulók öntudatának fejlesztése és elmélyítése. Ha átlapozzuk az általános iskolai tankönyveket, megállapíthatjuk, hogy a tananyag ezt a célt szolgálja: több magyarországi szlovák nemzetiségű költő versét (*Kormos Sándor, Papucsek Gergely, Fuhl Imre*) és prózaíró elbeszélés- vagy regényrészletét (*Kondács Pál, Hrivnák Mihály, Bárkányi-Valkán Zoltán*) találjuk a kötetben, de nem hiányoznak belőlük a szlovák népdalok, népszokások sem. Megemlíthetem pl. a 246 oldalas 8. osztályos tankönyvet, melyben 19 oldalas válogatás olvasható a magyarországi szlovák népköltészetből.

Mégis kétséges, hogy ismerik-e a tanulók a hazai szlovák nemzetiség történetét, kultúráját, neves személyiségeit, néphagyományait. Ugyanez vonatkozik Szlovákia kultúrájára, értékeire, hagyományaira.

A nemzetiségi iskoláknak döntő szerepe van a nemzetiségi nyelv és kultúra ápolásában, a nemzetiségi tudat fejlesztésében, s a tanulók érdeklődésének felkeltésében a hazai szlovák hagyományok iránt. Az iskolák sokat tehetnek azért, hogy a diákok érdeklő-